Fridhem i Surte blir kvar

– Men hanteringen väcker frågor

SURTE. **Turerna i Fridhemsaffären blev många i veckan som gick och orsaken tycks vara en bristande dialog på flera plan.**

På fredagen tvingades Socialdemokraterna sätta ner foten och ge ett klart besked.

– Fridhem ska inte stängas under några omständigheter. Det har aldrig varit aktuellt, sa ordförande Björn Norberg (S).

TEXT & BILD
PER-ANDERS KLÖVERSJÖ
perra@alekuriren.se

Personal och anhöriga informerades för snart två veckor sedan om förändringar på Fridhems särskilda boende i Surte. Det blev startskottet för en sällan skådad historia med jakt på svar om vem som tagit beslut, på vilken grund och varför? Snart stod det klart att det inte ens fanns ett politiskt beslut. Att tjänstemän höll på att verkställa en åtgärd berodde på att de inte tolkade kommunallagen på samma sätt som politiken.

– Vi informerade nämnden i mars om den ekonomiska situationen och att ett förslag var att stänga Fridhem. Inför nämndsammanträdet i april meddelade Göteborgs stad att de inte kommer att behöva köpa några fler platser i äldreomsorgen och därför förklarade vi att förslaget om Fridhem nu skulle genomföras. Det var ingen diskussion om det, så vi utgick från att det var klart att köra, säger sektorchef **Ebba Gierow**.

I samband med att personalen informerades skickade verksamhetschefen ett mejl till sektorns ledning med kopia till nämndens ordförande, **Monica Samuelsson (S)**, och kommunchef **Björn Järbur**. Ale kommun publicerade också en nyhet om stängningen av Fridhem på hemsidan. På fredag eftermiddag uppmärksammade Kommunstyrelsens ordförande, **Paula Örn (S)**, vad som var i görningen.

– Jag vissste ingenting och det är anmärkningsvärt att en så stor fråga inte har diskuterats. Delegationsordningen och kommunallagen är tydlig, att stänga ett äldreboende kräver ett politiskt beslut. Frågan borde självklart ha lyfts både i partiet och med kommunledningen, säger hon.

Omsorg- och arbetsmarknadsnämndens ordförande, Monica Samuelsson, menar att någon måste ha förivrat sig och bekräftar att det inte finns något politiskt beslut. Samtidigt har sektorn haft i uppdrag att arbeta fram skarpa förslag för en budget i balans.

Tidig information

– För att en stängning av Fridhem skulle kunna få den ekonomiska effekt som vi räknat fram är det en förutsättning att vara klara innan semestern. Det informerade vi om redan i mars, menar Ebba Gierow.

Men det fanns inget beslut?

– Allt är inte svart och vitt. Det går att tolka kommunallagen på olika sätt. Nu har vi gjort den gemensamma bedömningen att det krävs ett politiskt beslut och nu skrivs ärendet fram, svarar Gierow.

På frågan om det finns någon möjlighet att politiken inte uppfattat att förslaget om Fridhem skulle verkställas är hon övertygande.

– Nej, det gick inte att missförstå. Vi var tydliga på aprilmötet att åtgärden var nödvändig.

Efter brevet till anhöriga rasade kritiken både från personal och berörda. Även alliansen uttryckte sin bestörtning över hanteringen.

– Det är en lång kedja med saker som inte borde ha kunnat ske som ändå har skett. Det största ansvaret faller tillbaka på Monica Samuelsson. Hon är nämndens ytterst ansvarige och ska ha koll på vad tjänstemännen gör. Hon fick information om att processen med stängningen av Fridhem hade inletts på torsdagen och borde ha agerat omgående. Av någon anledning valde hon att inte göra det. Vi kan inte ha förtroende för en sådan politiker. Vidare har sektorchefen inte haft kunskap om sina befogenheter, så här får det inte gå till. Personal, boende och anhöriga har drabbats helt i onödan, säger en mycket kritisk **Mikael Berglund (M)** och ser bara ett scenarium:

– Nummer ett och två är att sektorchefen entledigas och att Monica Samuelsson kliver åt sidan.

I fredags sammanträdde Socialdemokraternas verkställande utskott och på förmiddagen kom tydliga och för anhöriga lugnande besked.

– Vi kan bara beklaga den oro som hanteringen av Fridehm har skapat. Jag vill understryka att vi som parti aldrig har diskuterat att stänga Fridhem. Frågan har aldrig varit uppe. Tvärtom har vi diskuterat behovet av ett nytt, mer ändamålsenligt boende i södra delen av Ale, säger Björn Norberg och tillägger:

– Det här är klantigt skött. Det är både partiet och Monica överens om. Vi har också full förståelse för den kritik som Paula Örn framförde i en artikel. En fråga av den här storleken ska självklart upp i kommunledningen och vara känd för kommunalråden, annars är det svårt att kunna agera. Vi är också överens om att partiet måste hållas informerad i den här typen av frågor.

Socialdemokraternas ordförande, Björn Norberg, tvingades lämna ett tydligt och lugnande besked från partiet gällande Fridhem stöttade nämndens ordförande Monica Samuelsson.

BAKGRUND

Effektiviseringsbudgeten för Ale kommun 2017 slår hårt mot Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden. Underskottet landar till sist på 31,8 Mkr och i årsredovisningen lämnar kommunrevisorerna en anmärkning om bristande ledning och styrning. Underskottet motiveras med ökade kostnader för inhyrda konsulter i brist på socialsekreterare, fler institutionsplaceringar för barn och minskade intäkter för nyanlända från Migrationsverket. Under vintern stiger dödstalen nationellt bland äldre på grund av influensan. Det uppstår en överkapacitet inom äldreomsorgen och i första kvartalsrapporten redovisas 35 tomma lägenheter. Nämndens preliminära rapport visar på ett underskott om 10 Mkr. Sektorn har i uppdrag att skyndsamt ge förslag på sparåtgärder. Stängning av Fridhem inleds.

”Det är så omänskligt”

SURTE. **Många av de boende på Fridhems särskilda boende är dementa och de anhöriga fyller en viktig funktion i vardagen.**

Reaktionerna lät inte vänta på sig när boendet plötsligt hotades av stängning.

– Det är så omänsligt och skamligt att behandla våra äldre så här, säger Karolina Vucidolac.

Lokaltidningen träffar Karolina, **Lena** och **Sture Bodebratt** i Surte. Karolina har sin pappa på Fridhem sedan december och Lena sin mamma sedan ett år tillbaka. De beskriver boendet som ”fantastiskt och värdigt”.

Utan en minsta förvarning damp det ner ett brev om förändringar på Fridhem.

– Första kom ilskan, sen började vi fundera på om det verkligen kunde vara möjligt att göra så. Det är ju människor vi har att göra med. Dementa är oerhört känsliga för förändringar, säger Lena Bodebratt som besöker sin mamma nästan varje dag.

– Det är uppskattat hos alla. Vi brukar ha med lite blommor, fika och om damerna vill så målar jag deras naglar.

När de började begära ut handlingar och grund för beslutet upptäckte de tidigt att något inte stod rätt till.

Inget beslut

– Ja, det fanns ju inget beslut. Kanske är det därför som verksamhetschefen inte har svarat, däremot har politiken svarat genom **Monica Samuelsson** och sektorchefen **Ebba (Gierow)** beskrev situationen. Det är uppenbart att de försöker göra det bästa utefter sina givna förutsättningar. Nu måste kommunen se till att ge nämnden rätt stöd, säger Sture Bodebratt.

Karolina Vucidolac saknar empatin för de äldre.

– De som försökte driva igenom det här förslaget saknar helt empati. Att flytta på dessa är samma sak som att köra dem direkt till kyrkogården. Det är så omänsligt och skamligt, säger hon och fortsätter:

– För min pappa har det betytt mycket att det finns personal på boendet som även förstår honom när han pratar makedonska eller serbokratiska. Han har svårt att hitta till sitt rum idag, om vi flyttar på honom försvinner den lilla tryggheten han har kvar på Fridhem.

PER-ANDERS KLÖVERSJÖ

DETTA HAR HÄNT

28 mars: Sektorn informerar om ett förväntat underskott och stängning av Fridhem som en tänkbar åtgärd. Inga politiska reaktioner finns noterade.

26 april: Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden sammanträder och enligt uppgift informerar sektorn om ett prognostiserat underskott på cirka 10 Mkr. Stängning av Fridhem ska då ha nämnts som ett sparförslag. Inga anteckningar om detta finns protokollförda.

3 maj: Personal på Fridhems särskilda boende i Surte informeras av verksamhetschef Annika Ljung. Tidpanen är att utflyttningen och stängningen ska vara klar till 15 juni.

3 maj: Mejl till sektorledningen och kopior till kommunchef Björn Järbur samt nämndens ordförande Monica Samuelsson om att personal har informerats, att brev till anhöriga är skickat och att en nyhet om Fridhem läggs ut på hemsidan följande dag.

4 maj: Anhöriga får ett brev om kommande förändringar på Fridhem. De kallas till ett informationsmöte 14 maj. Ale kommun publicerar en nyhet på ale.se om att ”Fridhems äldreboende stänger”.

7 maj: Kritiken rasar mot beskedet och nämndens ordförande Monica Samuelsson säger till lokaltidningen att det är ett olyckligt händelseförlopp. Det råder delade meningar om huruvida det krävs ett politiskt beslut för genomförandet.

8 maj: Sektorchef Ebba Gierow och nämndordföranden håller pressträff med Alekuriren. Då meddelas att informationsmötet skjuts upp och att ärendet måste beredas samt beslutas politiskt.

9 maj: Redaktionen tar del av ett mejl med tydlig information om att stämningen var planerad att genomföras trots avsaknaden av politiskt beslut. I sändlistan fanns både kommunchef Björn Järbur och Monica Samuelsson med.

9 maj: Nyheten om Fridhem tas bort från ale.se efter fem dygn med vilseledande information.

10 maj: Alliansen kräver att både Ebba Gierow och Monica Samuelsson lämnar.

11 maj: Socialdemokraternas VU möts och efteråt meddelas att Fridhem blir kvar – liksom Monica Samuelsson.

14 maj: Demonstration utanför kommunhuset i Nödinge. Björn Järbur och Monica Samuelsson möter demonstranterna.